

Денис Коваленко

студент гр. ФФАЗМ-21,

Західноукраїнський національний університет, м. Тернопіль

Науковий керівник: к.е.н., доцент Володимир Дмитрів

СУТЬ ТА КОНЦЕПТУАЛЬНІ АСПЕКТИ МАЙНОВОГО ОПОДАТКУВАННЯ

В сучасних умовах податкова система України стикається з цілою низкою проблем. Однією з головних проблем є можливість щодо забезпечення виконання податками не тільки фіскальної, а й регулюючої функції. Податки, з одного боку, повинні забезпечувати наповнення бюджетів різних рівнів, а з другого боку, стимулювати економічний розвиток держави. Майнові податки можуть слугувати одним із засобів досягнення цієї мети, адже майнові податки в усьому світі є стабільним джерелом надходжень до бюджетів і, водночас, виступають однією з найсправедливіших форм оподаткування.

В Україні постає нагальна потреба забезпечення органів місцевого самоврядування достатніми фінансовими ресурсами для виконання покладених на них функцій. Розширення повноважень та функцій органів місцевого самоврядування, що відбулось після здобуття Україною незалежності, не супроводжується відповідним збільшенням їх фінансового забезпечення. До того ж, власні доходи в структурі доходів місцевих бюджетів займають незначну питому вагу. Серед основних перешкод, що стоять на шляху розвитку місцевого оподаткування, можна виділити нестабільність економічної та політичної системи, недосконалість податкового законодавства [1].

Ефективність виконання функцій та повноважень органів місцевого самоврядування дуже часто залежать від обсягу фінансових ресурсів, що надаються державою. На нашу думку, актуальним є питання пошуку напрямів зміцнення фінансової бази органів місцевого самоврядування. Одним із напрямів можна визначити удосконалення системи місцевого оподаткування, зокрема майнового оподаткування. Майнове оподаткування сьогодні вважається потенційним джерелом збільшення доходної частини місцевих бюджетів.

Податок на виникнення майна представляє собою податок на майно, що знаходиться у розпорядженні власника на конкретну дату. Податок на приріст майна розраховується в межах одного періоду. Податок на рух майна стягується при передачі майна у власність іншої особи (наприклад, податок на спадок та дарування).

Залежно від величини податкового тягаря, як правило, розрізняють номінальні та реальні майнові податки. Джерелом погашення податкового боргу за номінальними податками звичайно виступає дохід, що приносить майно; для сплати реальних податків необхідно залучати інші джерела доходів, включаючи продаж майна. На практиці частіше всього майнові податки, за винятком податків на спадок та дарування, із-за невисоких податкових ставок є номінальними [2].

Світова практика застосування майнових податків свідчить про існування двох основних способів визначення бази оподаткування. В першому випадку базою оподаткування є доходи, що отримує власник у процесі користування майном. У цьому контексті базою оподаткування виступають суми рентного доходу, і податок за своєю сутністю є додатковим податком з доходів.

В іншому випадку, база оподаткування розраховується на основі капітальної вартості за допомогою ринкових чи кадастрових методик оцінки, що визначає майнову природу податку, тобто обумовлює визнання податку на майно податком на багатство. Такий підхід сприяє підвищенню прогресивності податкової системи, оскільки ринкова оцінка вартості майна більш точно характеризує цінність об'єкту для його власника.

Список використаних джерел:

1. Дмитрів В. Економічна сутність і роль майнових податків в Україні. *Світ фінансів*. 2021. № 1 (66). С. 201–209.
2. Валігура В. Феноменологія оподаткування власності. *Світ фінансів*. 2021. № 1 (66). С. 138–148.